

Förskolan Talkottens Plan mot diskriminering och kränkande behandling

2022–2023

Planen gäller från 2022-08-31 till 2023-08-31

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Vision
2. Lagar som styr
3. Definitioner
4. Delaktighet
5. Ansvarsfördelning
6. Rutiner/handlingsplan för akuta situationer
7. Främjande och förebyggande åtgärder
8. Kartläggning
9. Utvärdering av föregående års plan 2021/2022
10. Ny kartläggning och förbättringsområden
11. Revidering av föregående års plan

Förskolans resultat och analys av föregående års åtgärder

1. Vår vision

På vår förskola ska alla barn känna sig trygga och bli respekterade för den de är oavsett kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

På vår förskola ska inget barn bli diskriminerat, trakasserat eller utsatt för kränkande behandling.

Tillsammans ansvarar vi för att skapa en trivsamt och trygg miljö genom respekt och hänsyn till varandra.

Denna plan ska ligga till grund för arbetet i förskolan.

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla barn och alla vuxna på förskolan ska ha samma rättigheter. Alla barn och vuxna har rätt att vistas i förskolan utan att utsättas för någon form av kränkande behandling.

2. Lagar som styr

Barn i förskolan får inte utsättas för kränkande handlingar, diskriminering och trakasserier. För att förhindra, förebygga och skapa handlingsberedskap om det skulle inträffa regleras likabehandlingsarbetet i två regelverk.

- Diskrimineringslagen (2008:567)
- Skollagen (2010:800) 6 kap 10§

Enligt skollagen och diskrimineringslagen är all personal inom förskolan skyldiga att arbeta målinriktat för att motverka, förebygga och förhindra att kränkande handlingar, diskriminering och trakasserier förekommer på förskolan.

Om detta ändå skulle inträffa ska omständigheterna utredas, dokumenteras och åtgärder vidtas för att förhindra att det upprepas. Lagarna omfattar all personal som kommer i kontakt med barnen, det vill säga även till exempel köks- och lokalvårdspersonal samt vaktmästeri. Rektor ansvarar för att likabehandlingsarbetet genomförs och att likabehandlingsplanen upprättas, utvärderas och uppdateras varje år.

3. Definitioner

Diskriminering:

Är uppträdande som kränker ett barns värdighet och som har ett samband med:

- Kön
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Könsöverskridande identitet eller uttryck
- Ålder

Kränkande behandling

Är uppträdande som kränker ett barns värdighet och som inte har ett samband med någon diskrimineringsgrund. Både vuxna i förskolan, vårdnadshavare och barn kan göra sig skyldiga till kränkande behandling.

När man upplever sig kränkt är man kränkt, känslan betyder mer än orden. Exempel kan vara:

- Att bli kallad något nedvärderande
- Att få sin lek eller arbeten förstörda
- Att bli sparkad och slagen.

Trakasserier

Trakasserier är när någon kränker ett barns/vuxens värdighet och kränkningen har samband med diskrimineringsgrunderna.

4. Delaktighet

Barnens delaktighet

Barnen deltar i arbetet med planen genom att vara med och bestämma om vilka ordnings och trivselregler man vill ha på avdelningen för barn och pedagogers gemensamma trivsel. Pedagogerna på avdelningen diskuterar och utvärderar med barnen i den dagliga utbildningen.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavarna är delaktiga genom föräldramöten, utvecklingssamtal och den dagliga kontakten med pedagogerna.

Vårdnadshavarna får en gång om året fylla i en trivselenkät där de ger synpunkter på utbildningen.

Personalens delaktighet

Personalen har diskuterat kring de sju diskrimineringspunkterna och de nya lagar som reglerar arbetet mot kränkningar och diskrimineringar vid framtagandet av planen.

I arbetslagen och tillsammans på hela förskolan diskuteras kontinuerligt arbetssätt och förhållningssätt på arbetsplatsträffar och veckoplaneringar som en del av det systematiska kvalitetsarbetet.

Personalen och rektor reviderar planen tillsammans varje år på planeringsdag.

Förankring av planen

Under inskolningen, på föräldramöten, vid utvecklingssamtalen och på föräldragruppsmöten informeras vårdnadshavarna om likabehandlingsplanen.

Planen finns anslagen på varje avdelnings informationstavla och på förskolans hemsida.

5. Ansvarsfördelning

Rektor

Rektor ansvarar för att en likabehandlingsplan upprättas, revideras och följs upp varje år. Om personal är anklagad för att ha kränkt/diskriminerat ett barn är det rektor som har ansvar för att det genomförs en utredning av händelsen.

När rektor får kännedom om ett barn anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i förskolan är rektor skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

Alla vuxna som ser eller på annat sätt får kännedom om att ett barn blir kränkt har skyldighet att genast agera för att få stopp på kränkningen.

Personal

När personal får kännedom om att ett barn anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling på Förskolan är det dennes skyldighet att anmäla detta till rektor.

Alla situationer där kränkningar förekommer är unika, beroende på vilka som är inblandade, därför kan man inte säga att en metod eller ett arbetssätt alltid är det rätta. Vilken metod eller arbetssätt som används kan variera från fall till fall. Det viktiga är att något görs, att den kränkte blir tagen på allvar.

6. Rutiner/handlingsplan för akuta situationer

Policy

Det ska råda nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling på vår förskola.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Vårdnadshavare vänder sig i första hand till pedagogerna på avdelningen, därefter till rektor. Pedagogerna håller god uppsikt över alla platser där barn leker inom- och utomhus.

Vi är närvarande pedagoger.

Handlingsplan när vi upptäcker någon form av diskriminering/kränkande behandling.

Bedömning av om det är en kränkning görs i varje enskilt fall.

Vid kränkningar.

1. Ta bort barnet som kränker från situationen och prata med alla berörda
2. Tröstar och tar reda på hur situationen uppstod

Vid upprepade kränkningar: först steg 1 och 2

3. Rektor informeras
4. Vårdnadshavarna informeras och eventuellt specialpedagog
5. Personalen observerar och kartlägger hur kränkningarna uppstår
6. Möte med berörda vårdnadshavare.
7. Uppföljning och dokumentation sker under hela förloppet
8. Åtgärderna utvärderas, ärendet avslutas och dokumenteras.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal

Om barn, vårdnadshavare eller förskolans personal upplever att något barn diskrimineras eller blir kränkt av anställda på förskolan skall personal aktivt ingripa och kontakta rektor som omgående startar en utredning.

- Personalen som uppmärksammat ärendet dokumenterar fallet.
- Rektor samtalar med personen som kränkt och samtalet dokumenteras
- Rektor kontaktar barnets vårdnadshavare
- Rektor beslutar i samråd med övriga inblandade hur ärendet skall behandlas
- Rektor ansvarar för att uppföljning sker, dokumenteras och tar kontakt med huvudman.

7. Främjande och Förebyggande åtgärder

Mål för arbetet i utbildningen

- Alla barn skall bli sedda och uppmärksammade av vuxna varje dag.
- Barnen trivs och tycker att det är roligt att komma till förskolan.
- Vuxna ska vara bra förebilder för barnen.
- Barn och vuxna respekterar varandra och tar vara på varandras olikheter.
- Alla vuxna tar ansvar för att vägleda barnen i deras utveckling av empati och respekt för varandra.

Arbetsätt:

- För att lättare skapa dialog använder vi oss av frågor som öppnar upp:
  - Vad är det som har hänt?
  - Hur kändes det för dig?
  - Vad kan man göra istället?
- Ett barn som berättar att hon eller han känner sig kränkt ledsen, arg, sårad eller skadad, måste alltid tas på allvar. Individens subjektiva upplevelse är en viktig utgångspunkt i definitionen av kränkande behandling.
- Vi diskuterar och påminner varandra i vårt förhållningssätt gentemot barn, vårdnadshavare och personal. Alla vuxna ska ta ställning, reagera och agera mot varje form av diskriminering, kränkande behandling eller trakasserier.
- Vi uppmärksammar och avbryter all form av verbal kränkning.
- De yngre barnen som inte har något språk ska uppmärksammas om de knuffar ett speciellt barn flera gånger utan anledning.
- Vi ska vara närvarande pedagoger.
- Diskuterar likabehandlingsarbetet på veckomöten och arbetsplatsträffar.
- Pedagogerna tar del av vårdnadshavarnas synpunkter
- Arbetslaget har tillsammans med barnen diskuterat sig fram till några få regler som ska gälla på sin avdelning för att alla ska trivas och ha det bra.
- Vårdnadshavare informeras om dessa avdelningsregler genom anslag på avdelningen.

Främjande insatser för barn med annat modersmål än svenska

- Erbjud material som påvisar mångfald som böcker, pussel och dockor etc.
- Spela in sång eller berättelser (Pollyglutt) på barnens modersmål och använd i barngruppen, enskilt eller i grupp.
- Visa på karta och flaggor från andra länder (barnens hemland).
- Lappar i lokalen med svenska ordet och ordet på barnens hemspråk.

8. Kartläggning

För att pedagogerna på förskolan ska få kännedom om vad som behöver göras för att förebygga och motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling och för att främja barns lika rättigheter och möjligheter, krävs en kartläggning av nuläget.

Denna kartläggning görs till exempel genom:

- Regelbundet planerade och spontana samtal med barn, vårdnadshavare och pedagoger om händelser och stämningen på avdelningen och i barngruppen.
- Olika observationer i den dagliga utbildningen, spontana eller strukturerade.
- Diskussioner på arbetsplatsträffar om vardagsklimatet och förhållningssätt.
- Enkätundersökning bland vårdnadshavare.
- Intervjuer av barnen.

9. Utvärdering av föregående års plan, 2021/2022

Kartläggning under utbildningsåret.

Under utbildningsåret 2021-2022 gjordes en kartläggning av barnens samspel och kommunikation i kompislek/kompisskap i två lärmiljöer, en inomhus och en utomhus. Utomhus var det lärmiljön kring kompisgungan, inomhus valde avdelningarna själva ut en lärmiljö.

Hur:

Under läsåret fokuserade vi på en lärmiljö utomhus, miljön kring kompisgungan och dels en lärmiljö inomhus som varje avdelning bestämde utifrån behov. Under förbestämda veckor, två på hösten och två på våren gjordes observationer i de aktuella lärmiljöerna och sammanhangen.

Varför:

Kartläggningen är viktigt då det kan finnas dolda kränkningar som man inte märker av utan en observation. Man får upp ögonen för konflikter och man får diskutera fram lösningar. Hela arbetslaget hjälps åt att kartlägga och analysera. En kränkande handling får aldrig accepteras. Utomhusvistelsen syfte är också att barnen ska erbjudas meningsfulla och utvecklande aktiviteter.

Förskolans resultat och analys av kartläggningen:

Kartläggningen kring vår kompisgunga uteblev på hösten de speciella veckorna då den lärmiljön inte var tillgänglig för barnen pga avgränsningar av en del av gården, då en ny cykelbana anlades i anslutning till förskolegården. Under våren kunde vi genomföra observationerna som planerat och vad vi såg var att vår utveckling av fler lärmiljöer ute har gjort att vi inte upplever samma stora intresse av kompisgungan som tidigare vilket medfört färre konflikter. Vi har hört någon enstaka kommentar från de äldre barnen som ”du får inte vara med”, men då har vi pratat med barnen kring detta.

Inomhus har två avdelningar valt att observera vad som händer kring valtavlans när barnen ska välja aktivitet. Några barn gjorde inte några egna val utan följde eller blev tillsagda vilka val de skulle göra. Det upptäcktes också att man flyttade namn och någon gång även gömde namn. Efter detta fick några barn åtgången gå till valtavlans för att välja och en pedagog finns i närheten som kan stötta. Barnen väljer nu mer efter eget intresse och nya lekstellationer har skapats. Valtavlans har skapat bättre förutsättningar för att komma i gång i en lek, bli delaktig i samspel och vara kvar längre stunder i samma lek som då har större möjligheter att utvecklas.

En avdelning valde en lärmiljö, affären där det observerades konflikter kring leksaker och turordning. Analysen som gjordes var att det behövdes närvarande pedagoger som gör barnen trygga och stödja barnen i turtagning. En vidareutveckling av affärsmiljön planeras för att det ska finnas mer tillgängligt material.

Ett rum på en avdelning där det var svårt att göra en bra lärmiljö i och risken var stor för att kränkningar förekom, kartlades. Flera konflikter observerades. Under våren skapades en scen i rummet men resultatet blev inte det önskade och därför gjordes lärmiljön om igen, nu till en ateljé. Resultatet blev en trygg miljö där konflikter och kränkande behandling nästan försvann. Barn som tidigare inte målat har på eget initiativ gått in och målat mm.

Åtgärder och resultat utifrån kartläggningen i nuläge och långsiktigt

Årets arbete har lett till nya och/eller utvecklade lärmiljöer med närvarande pedagoger både inomhus och utomhus. När barnen fick fler lärmiljöer att välja på minskade konflikterna och tryggheten ökade bland barnen. Närvarande och lyhörda pedagoger behövs för att stötta när konflikter uppkommer, men ännu viktigare för att kunna förebygga och finnas där innan de uppstår. Värdegrundsarbete med barnen är ett annat viktigt arbete som pågår kontinuerligt genom samtal, böcker, filmer och i vardagssituationer. Kartläggningar genom observationer är ett effektivt sätt att upptäcka och reflektera över situationer och miljöer där vi anar eller vet att kränkningar förekommer. Reflektioner, utvärdering och uppföljning i återkommande processprotokoll är ett hjälpmedel och stöd för att utveckla våra miljöer och verksamhet. Genom att göra åtgärder vid behov, följa upp och utveckla vidare får vi ett positivt resultat och en verksamhet i utveckling.

10. Ny kartläggning och nya förbättringsområden 2022–2023

Några veckor efter höstterminens start genomförs en kartläggning av barnens samspel och kommunikation i kompislek/kompisskap i två lärmiljöer – en inomhus och en utomhus. Utomhus är det lärmiljön kring grillplatsen, inomhus väljer avdelningarna själva ut en lärmiljö.

Resultatet av detta analyseras och diskuteras på kommande studiedagar. Om behov framkommer vidtas åtgärder omedelbart för att förhindra och förebygga diskriminering och kränkande behandling.

Vi kommer kartlägga genom observationer under ett par veckor på hösten, och under ett par veckor på våren. Syftet är att kartlägga hur tryggheten och lekron ser ut i barngrupperna När någon upplever sig kränkt är det den som har upplevelsen som avgör detta, inte den som kränkt.

Kartläggningen sker under veckorna 41–42 (2022) samt 13–14 (2023)

11. Revidering av föregående års plan

- Resultat och analys av genomförda insatser/åtgärder diskuteras varje år på utvärderingsdagen innan sommaren.
- Vårdnadshavare besvarar årligen en trivselenkät.
- Barnen intervjuas om trivsel och kamratskap på förskolan.
- Med utgångspunkt från resultatet från ovanstående punkter revideras likabehandlingsplanen av pedagogerna och rektor på förskolans årliga utvärderingsdag.

Du kan läsa mer om Diskrimineringslagen och skollagen på:

www.manskligarattigheter.gov.se

www.barnombudsmannen.se

www.skolverket.se